

PRZEMIESZKAĆ (40) *vb pf i impf*

pf (38), *impf [inf]* (2) *LubPs, SkarKaz.*

przemieszkac (32), **przemieszkać** (8); *przemieszkać BibRadz* (1); *przemieszkac* : *przemieszkać SkarŻyw* (19:7).

Oba e oraz a jasne.

inf *przemieszkac* (8). ◇ *fut 2 sg* *przemieszkaasz* (1). ◇ *3 sg* *przemieszka* (1). ◇ *praet [1 sg f -ech* *przemieszkała.]* ◇ *3 sg m* *przemieszkał* (22). *f* *przemieszkała* (1). *n* *przemieszkało* (1). ◇ *3 pl m* *pers* *przemieszkali* (2). *subst* *przemieszkały* (1). ◇ *con 3 sg m* *by przemieszkał* (1). ◇ *part praet act* *przemieszkawszy* (3).

Sł stp: przemieszkac, przemieszkać, Cn s.v. przemieszkiwam, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) i XVIII w.

I. Intransit. (37) :

1. *Spędzić pewien czas przebywając gdzieś a. z kimś, też czyniąc coś (o ludziach); manere, morari Vulg; peregrinari PolAnt; constare Mącz; consumere, transmittere Cn [w tym: gdzie (26), jak długo (32)] (36) : A tak placzątz/ pannę Marią ciełszatz/ niemalą chwilę podług czału przemieszkali. OpecŻyw 154v; Tãmże fię zãczãł głod w ziemi oney: Skãd Abram wšedł do Egiptu/ áby tãm przemieszkał do czału/ Abowiem był wielki głod w ziemi. BibRadz Gen 12/10; Słup łobie poštãwił S. Symeon nã ktorym lat 30. przemieszkał. SkarŻyw 30 marg; Iãko długo w iãłkini przemieszkał Pãweł S. SkarŻyw 51 marg; Gdzie [w klasztorze] gdy rok przemieszkał [...] zã przymużeniem Grzegorzã Papieżã/ mušiał fię zãsię nã Biskupstwo wrociã. SkarŻyw 291; wysłę cię do Wuia twego/ brãtã mego: tãm przemieszkałz/ áłz ten gniew wãichnie SkarŻyw 346, 30, 57 [2 r.], 167, 249, 385 (15); [yedno przez dzien przemieszkawschy do woyska iachał. CorfusDocum 1566 nr 143].*

przemieszkać u kogo (3): [św. Wilhelm] W oney pierwšzey chałupce fwoiey/ v Pãtryãrchi zãfię dwie lecie przemieszkał SkarŻyw 167, 167; [Niemieycie mi zã złe/ izech tãk długo vwas przemieszkałã [...] Habt mir nicht vor vbel/ das ich so lang bey euch hab gewonet Wokabul 1539 P4]. *Cf* »w domu przemieszkać«.

przemieszkać miedzy kim (2): *OpecŻyw* [34]; A gdy iuż kilã lat przemieszkałã miedzy zakonnikami/ á nic nie zãraštãłã/ áni głofu mieniãłã: rozumieli niektorzy áby byã rzezańcem. SkarŻyw 183.

przemieszkać z kim (3): á przedwieczny bez pocãtku rodzony z Oycã/ z mãtki fię przeczýłtey dzis ofmy dzien/ vrodził: [...] y z ludzmi iako prãwy człowiek towarzyłkie przemieszkał. SkarŻyw 1, [236]; *WujNT Act 14/27.*

przemieszkać na czym [= czym się zajmując] (1): Y co dzien lepiej ie w wierze funduiãc/ y w Bogoboyności/ rok znimi tãk nã onym pãłterłtwie przemieszkał. SkarŻyw [236].

przemieszkać przy kim (1): [ojciec św. Eufrozyny] Szedł do kłałztoru do onego zwłãszczã Oycã z ktorego modlitwy iãko rozumiał y wierzył corkę onę miãł/ zãłofne mu ferce łwe odkrycie/ prołzãc áby ku ochłodzi fwey mogł nie co przy nim przemieszkãc SkarŻyw 15.

przemieszkać w czym [= czym się zajmując, w jakim stanie] (4): Przemieszkał tedy w tym kłałztorze y onym żywoćie łześć lat. SkarŻyw 134; tãm dwie lecie w teyze pracy około dułz ludzkich przemieszkał. SkarŻyw 312, 349, 542.

Zwrot: »w domu [czyim a. u kogo] przemieszkać« [szyk zmienny] (3): Iezus wyźrzał go/ y rzekł do nie⁸⁰: Zácieułfu z ftąp co rychley: Abowiem dziś ia muffę przemiefkć w domu twoim [*in domo tua oportet me manere*] *Leop Luc* 19/5; *RejPos* 348; Rzekł/ ach gdzież wola twa byłaby moy pánie/ Zebyś też v mnie w domu máło przemiefkć chciał *HistLan* D3.

Szereg: »przemieszkać albo odpoczywać« (1): Triduum Romae constitit, Trzi dni przemiefkał álbo odpoczywał w Rzymie. *Mącz* 418a.

Przen (1) : Bo to błogóflawyony kim fie ty opyekałz/ A iż mu w fwym przybytku przemyefkć dopułfczałz. *LubPs* P2v.

a. *O życiu pośmiertnym [z kim]* (1) : Do iednegołmy końcá z Anyoły ftworzeni/ fąśiedzi fą náfzy/ y z nimi w towarzyftwie ná wieczne czály przemiefkć/ á ná vftáwiczney chwale Bożey ćiefzyć fie mamy. *SkarKaz* 634a.

b. *O duszach ludzkich* (1) : Y ták vmárłe ćiałó proroká/ czyniło dzielności dułzne [...]. Cze^{mv} to? Dla te⁸⁰ żeby fie cud od dułzy nieprzypifował/ gdy by był Elizeułz zmarty wftał. bo ćiałá S. máią nieiáką moc y krom dułze przeto ifz ták dłu⁸⁰ przemiefkály w nich dułze fpráwiedliwych. *SkarŻyw* 279.

c. *O wcielonym Chrystusie* (1) :

Zwrot: »przemieszkać w ciełe« (1): Godziło fie było koniecznie pierwey w to weyźrzyć/ y to wyrozumieć/ co to ieft/ chodzić w ćiele/ być w ćiele: [...] przemiefkć ábo zetrwáć w ćiele *CzechRozm* 39.

Szereg: »przemieszkać abo zetrwáć« (1): *CzechRozm* 39 cf *Zwrot*.

2. *Przetrwáć, nie zagináć [gdzie]* (1) : Drzewo krzyżá S. z iákim pożytkiem w Perfyey przemiefkáló. *SkarŻyw* 73 marg.

II. *Transit.: Zaniedbać, przekroczyć termin* (3) :

przemieszkać czego (2): Pánná po fźćiu zá mąż we trzy látá y trzy mieśiáce, ma czás czynienia práwem przeciwko opiekunowi fwému: którego czáfu, iefli przemiefka [*praescribit contra tutorem suum JanStat* 565], iuz práwo vtráći. *SarnStat* 641, 594.

przemieszkać co (1): [rzecznik] niedbále twoię rzecz fpráwował/ Rok chcąc przemiefkał/ ná zmwie s twoim Aduerfarzem przeciw thobie był *GroicPorz* f.

Synonimy: **I.1.** przebyć; **2.** przetrwáć, przetrzymáć, zetrwáć; **II.** zaniedbać.

Formacje współrdzenne cf **MIESZKAĆ**.

Cf **PRZEMIESZKAŁY, PRZEMIESZKANIE**